

בש"פ 4719/23 - אימאן קבועה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4719/23

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקש: אימאן קבועה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בע"ח 23917-06-23 מיום 19.6.2023 שניתנה על ידי כב' השופט עמית מיכלס

בשם המבקש: עו"ד רבקה ג'אן
בשם המשיבה: עו"ד ענבל חן

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' מיכלס) בע"ח 23917-06-23 מיום 19.6.2023 שבמסגרתה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום לתעבורה מחוז מרכז (כב' השופט א' בועז) בבפ"ת 12875-05-23 מיום 8.6.2023, ונקבע כי רישיונו של המבקש יפסל עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, או לתקופה של 12 חודשים, לפי המוקדם.

1. ביום 25.5.2023 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה במהירות מעל המותר - עבירה לפי תקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה); נהיגה ברכב בזמן פסילת רישיון על ידי קצין משטרה - עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); ונהיגה ברכב ללא מלווה למרות היות המבקש נהג חדש - עבירה לפי סעיף 12א(ד)(1) לפקודת התעבורה. בתמצית, על פי עובדות כתב האישום, ביום 4.5.2023 נהג המבקש במהירות של 142 קמ"ש בכביש שבו המהירות המותרת היא 90 קמ"ש, ללא מלווה על אף היותו נהג חדש, ובזמן שרישיונו נפסל על ידי קצין משטרה לתקופה של 30 ימים החל מיום 16.4.2023 בגין עבירה נוספת של נהיגה ללא מלווה.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה מטעם המשיבה להורות על פסילת רישיון הנהיגה של המבקש עד לתום ההליכים ואף לתקופה העולה על שישה חודשים מכוח סעיף 46 לפקודת התעבורה. בבקשה נטען, בין היתר, כי נסיבות ומהות העבירות המיוחסות למבקש מעלות חשש כי ללא פסילת רישיון הנהיגה, המבקש ימשיך לסכן את בטחון הציבור ואת שלום המשתמשים בדרך.

דיון בבקשה נקבע ליום 5.6.2023, אך נוכח בקשת המבקש לדחותו, בית המשפט נעתר לבקשה תוך שקבע כי בשל חומרת האישום, המבקש יהיה פסול מלנגד למתן החלטה אחרת. בקשת המבקש לבטל את ההחלטה לפסילת רישיונו עד למתן החלטה אחרת נדחתה, אך בית המשפט הקדים את הדיון בעניינו. ביום 8.6.2023 התקיים דיון במעמד הצדדים, במהלכו טענה באת כוח המבקש כי בית המשפט נעדר סמכות לפסול רישיון בטרם הורשע הנאשם. בית המשפט דחה את הטענה, קבע כי קיימות ראיות לכאורה ועילה לפסילה, והורה על פסילת רישיון הנהיגה של המבקש עד לתום ההליכים נגדו, תוך שקצב את תקופת הפסילה ל-12 חודשים.

3. ערר שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד נדחה. בית המשפט קבע, בין היתר, כי טענת המבקש לפיה בית המשפט נעדר סמכות לפסול רישיון נהיגה עד תום ההליכים בטרם הורשע הנאשם משוללת כל יסוד; כי בסמכות בית המשפט לפסול רישיון נהיגה גם מעבר לתקופה של 6 חודשים כל עוד הוא קוצב את משך הפסילה; וכי למרות טענות המבקש, קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לו.

4. על החלטת בית המשפט המחוזי הגיש המבקש את הבקשה למתן רשות ערר שלפניו. בעיקרם של דברים נטען כי ההחלטה לפסול את רישיונו עד תום ההליכים ניתנה בחוסר סמכות משני טעמים: האחד, לפי סעיף 46 לפקודת התעבורה נדרשת הרשעת הנאשם לשם פסילת רישיונו; השני, לפי סעיף 50(ב) לפקודת התעבורה פסילת רישיון בטלה לאחר 6 חודשים אלא אם מוגשת בקשה להארכת הפסילה, ולכן לא ניתן היה לפסול את רישיונו של המבקש לתקופה של 12 חודשים.

המשיבה בתגובתה טענה כי הבקשה כלל לא עומדת במבחנים שנקבעו בפסיקה למתן רשות ערר מאחר שאינה מעלה שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש. לגופו של עניין נטען, בין היתר, כי פרשנות המבקש באשר לסמכות בית המשפט לפסול רישיון עד תום ההליכים אינה יכולה לעמוד - ראשית, אין צורך בהרשעת הנאשם לשם פסילת רישיון מכוח סעיף 46 לפקודת התעבורה; ושנית, בית המשפט יכול להורות על פסילה לתקופה העולה על 6 חודשים ככל שהוא עושה זאת באופן מפורש ומנומק.

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

כפי שהובהר בפסיקה פעמים רבות, רשות לערור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים מיוחדים המעוררים שאלה משפטיות בעלת חשיבות עקרונית או ציבורית (ראו, מני רבים, בש"פ 3173/21 נג'אר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 והאסמכתאות שם (9.5.2021)). עניינו של המבקש אינו אחד מן המקרים הללו. חרף ניסיונות המבקש להציג טענותיו ככאלה המעלות שאלות משפטיות עקרוניות, בקשתו תחומה לדל"ת אמותיו של נסיבות המקרה הקונקרטי, ואף השאלות המשפטיות לכאורה שהציג המבקש הוכרעו זה מכבר בפסיקה. די בכך כדי לדחות את בקשת הרשות לערור. יחד עם זאת, ולמעלה מן הצורך, אבקש להעיר שתי הערות:

6. חוסר סמכות לפסול רישיון ללא הרשעה: אין לי אלא להצטרף לתמיהת הערכאות דלמטה באשר לטענת המבקש, שכן היא משוללת כל יסוד ודינה להידחות. להלן יובא נוסח סעיף 46 לפקודת התעבורה הרלוונטי לעניינינו:

פסילה עד גמר הדין

46. היה היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, או קצין משטרה בדרגה שאינה פחותה מדרגת מפקח, משוכנע שיש יסוד מספיק להאשים בעל רישיון נהיגה או בעל רישיון רכב בעבירה שסעיפים 35 עד 42 או 43, 44, ו-44א חלים עליה, והגיש לבית המשפט המוסמך לדון באותה עבירה בקשה לפסול את בעל הרישיון מהחזיק בו - רשאי בית המשפט לפסול אותו מהחזיק ברישיון עד לגמר בירור דינו, או עד שתבוטל הפסילה לפי הסעיפים 48-50.

ראשית, די בכותרת הסעיף בכדי להיווכח כי הסעיף מקנה לבית המשפט סמכות לפסול רישיון "עד גמר הדין", קרי עד תום ההליכים המשפטיים; שנית, הסעיף מחייב "יסוד מספיק להאשים" ותו לא - וודאי שהוא אינו מחייב הרשעה; שלישית, הסעיף קובע כי פסילת רישיון תתאפשר אם אחד מהסעיפים המוזכרים בו חל על העבירה שבה מואשם הנאשם - לעניינינו, סעיף 40א חל על סעיף 67 בגינו מואשם המבקש, ודי בכך כדי להקים סמכות לבית המשפט.

7. חוסר סמכות לפסול רישיון לתקופה של מעל 6 חודשים: אין בידי לקבל פרשנות המבקש לפיה פסילת רישיון עד תום ההליכים מוגבלת ל-6 חודשים. הסעיף הרלוונטי לעניינינו הוא סעיף 50(ב) לפקודת התעבורה שנוסחו כלהלן:

בטילת הפסילה

50. (ב) עברו ששה חדשים מיום שנפסל בעל רישיון לפי הסעיפים 46 או 47 ולא ניתן פסק דין לגבי המעשה או המחדל שבגללם נפסל - בטלה הפסילה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.

הסעיף מהווה מעין הוראה שיורית לפיה רק אם בית המשפט לא הורה אחרת, כלומר לא קצב את משך פסילת הרישיון, בין אם מראש ובין אם בהמשך, תכנס לתוקפה ההוראה הסטטוטורית לפיה תקופת הפסילה תהא למשך 6 חודשים לאחר שהם נדרשת המשיבה לבקש הארכה. אך ברירת המחדל היא כאמור התקופה אשר קצב בית המשפט. דברים אלו נלמדים מפסק דינו של השופט פוגלמן בבש"פ 6431/10 מרמלשטיין נ' מדינת ישראל (13.9.2010) שעסק בסעיף זה ואליו הפנה גם המבקש:

7. [...] על פי הוראת סעיף 50(ב) לפקודה, אם חלפו שישה חודשים מיום פסילת הרישיון וטרם ניתן פסק דין בענייניו של הנאשם, בטלה הפסילה אלא אם הורה בית המשפט אחרת. משמעות הדבר היא כי בהעדר הוראה אחרת, התקופה שנקצבה על-ידי המחוקק לפסילת רישיון היא שישה חודשים ובתום פרק זמן זה, ובמידה והמדינה סבורה כי יש צורך בהארכת משך הפסילה, עליה לשוב ולפנות בבקשה מתאימה לבית המשפט [...] "[ההדגשה הוספה - י"ע].

למעשה, סעיף 50(ב) לפקודת התעבורה רלוונטי אך למצבים שבהם בית המשפט לא קצב את תקופת הפסילה. לעניין זה יפים דבריו של השופט חשין בבש"פ 7647/00 חינוואי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 812, 815

(2000):

"צירוף שתי הוראות אלו זו אל זו - זו הוראה שבסעיף 47(ט) וזו הוראה שבסעיף 50(ב) - ילמדנו, כי פסילה עד תום ההליכים על דרך הסתם תפקע מאליה כעבור שישה חודשים [...] ואולם הפסילה לא תפקע, כהוראת סעיף 50(ב), אם 'הורה בית המשפט הוראה אחרת', והוא כמובן, אם אותה 'הוראה אחרת' נעשתה בכוונת-מכוון ולאחר שיקול.

[...] מתוך שבית-המשפט מוסמך לפסול אדם מהחזיק ברישיון נהיגה עד תום ההליכים, מוסמך הוא ממילא להחליט על פסילה לתקופה קצרה מזו". [ההדגשות הוספו - י"ע].

(ראו גם: בש"פ 9988/16 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (28.2.2017); בש"פ 8514/05 אבו צעלוק נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (18.9.2005)).

8. סוף דבר, שהעניין אינו מצדיק מתן רשות לערור. מקובלות עליו קביעות הערכאות דלמטה, לפיהן פסילת רישונו של המבקש נעשתה בסמכות וכדין.

בקשת רשות הערר נדחית אפוא בזאת.

ניתנה היום, ב' באב התשפ"ג (20.7.2023).

שׁוֹפֵט